Voorstel aan de raad

Nummer: 370

Portefeuille: Economische zaken, Lelystad Next Level, wonen, stadshart en financiën
Programma: 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld: 8.3 Wonen en bouwen

Onderwerp:
Onderschrijven Verstedelijkingsconcept

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van, het Verstedelijkingsconcept MRA en de nota van beantwoording en bijhorende brief.
2. Het MRA Verstedelijkingsconcept te onderschrijven.

Urgentie Raad

Dit Verstedelijkingsconcept (inclusief de fasering op hoofdlijnen) vormt de inhoudelijke basis voor de Verstedelijkingsstrategie van de MRA. De raden en staten worden nu gevraagd het verstedelijkingsconcept te onderschrijven. De verstedelijkingsstrategie bevat straks ook nog op basis van het verstedelijkingsconcept uitgewerkte investeringsstrategie. De uiteindelijke afspraken leggen we vast in een Verstedelijkingsakkoord, dat in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving 2022 (BO Leefomgeving) tussen Rijk en regio wordt vastgesteld. De BO Leefomgeving is het Bestuurlijk overleg met de verantwoordelijke ministers, die in het voorjaar 2022 plaats zal vinden.

Samenvatting

De Verstedelijkingsstrategie van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is de uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) voor dit gebied. Het Verstedelijkingsconcept als inhoudelijk deel van de Verstedelijkingsstrategie is door Rijk en regio samen opgesteld. Via de MRA-samenwerking is ons de gelegenheid geboden om mee te denken aan de uitwerking van het rijksbeleid.
Voor Lelystad bevat het verstedelijkingsconcept belangrijke afspraken met het Rijk en de regio over o.a. woningbouw, stedelijke vernieuwing, natuurontwikkeling (kustontwikkeling), economische ontwikkeling en de basis voor bereikbaarheidsinvesteringen. De afspraken die zijn opgenomen sluiten aan en versterken de ontwikkeling van Lelystad zoals opgenomen in de Omgevingsvisie en uitvoeringsprogramma LNL en de Woonvisie. De raden en staten worden nu gevraagd het verstedelijkingsconcept te onderschrijven.

Voorgaande besluitvorming

Bij de totstandkoming van het Verstedelijkingsconcept is een proces bedacht en doorlopen waarin raden en Staten van begin af aan betrokken zijn geweest. Zo zijn er voorafgaand aan deze laatste versie (3), versie 1 en versie 2 aan raden en Staten voorgedragen met de mogelijkheid om op die versies al te reageren.

Versie 1: Raden en statenbijeenkomst 21 april 2021: informeren en mogelijkheid tot kenbaar maken aandachtspunten
Raads- en statenleden hebben de mogelijkheid gehad geïnformeerd te raken over versie 1 van de verstedelijkingsstrategie en aandachtspunten mee te geven in april 2021. Op 21 april jl. heeft hiervoor een raden en statenbijeenkomst voor de Oostflank plaatsgevonden. Hierbij waren de raden van Lelystad en Almere, evenals de provinciale staten van Flevoland als ook het AV van het Waterschap Zuiderzeeland voor uitgenodigd.

Versie 2: wensen en opvattingen raden/Staten
In de periode tussen mei en juli 2021 zijn de raden en Staten in de gelegenheid gesteld om op versie 2 te reageren met wensen en opvattingen. Vanuit de Oostflank is dit gebeurd middels een gezamenlijke brief door de raden van Lelystad en Almere, alsook provinciale Staten van Flevoland.

De door raden en Staten ingediende wensen en opvattingen op Verstedelijkingsconcept (versie 2) vormden belangrijke inbreng bij de totstandkoming van versie 3 (eindversie) van het Verstedelijkingsconcept, dat nu voorligt. De raad van Lelystad heeft met een 6tal amendementen aanvullende kaders meegegeven, die zijn opgenomen en als link zijn bijgevoegd aan de gezamenlijke brief vanuit de Oostflank. De nota van beantwoording op de wensen en opvattingen op de voorgaande versie treft u hierbij aan. Specifiek voor de 6 kaders die via amendement zijn meegegeven door de raad van Lelystad wordt in de notitie 'Notitie Verwerking amendement Lelystad in Verstedelijkingsconcept' iets uitgebreider uiteengezet hoe deze punten verwerkt zijn in het verstedelijkingsconcept.

Inleiding

Wat is het verstedelijkingsconcept
De Verstedelijkingsstrategie van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is de uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) voor dit gebied en wordt opgenomen in de Omgevingsagenda Noordwest Nederland. De Omgevingsagenda vormt het gezamenlijke beleidskader en de uitvoeringsagenda voor de samenwerking tussen Rijk en regio. Ook heeft de Verstedelijkingsstrategie een wisselwerking met provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies en agenda's. Daarom is het belangrijk om de juiste haakjes erin terug te vinden voor de ontwikkeling van Lelystad.

Het Verstedelijkingsconcept is door Rijk en regio samen opgesteld.
We hebben binnen onze regio en met het Rijk overeenstemming bereikt over hoe de veelheid aan onderwerpen in samenhang 'landen' in het Verstedelijkingsconcept. Op 3 november jl. hebben de bestuurlijke vertegenwoordigers uit de regio met het Rijk (de Rijk-regio Stuurgroep) ingestemd met versie 3 (eindversie) van het Verstedelijkingsconcept MRA.

Essentieel is de nadrukkelijke inzet op de verdere ontwikkeling van onze regio als een toekomstbestendige, evenwichtige *meerkernige metropool.* Met deze koers wordt ruimte gegeven aan 325.000 extra woningen tot 2050, waarvan minimaal 175.000 tot 2030 en ongeveer evenveel aan banen. En met de integrale aandacht die er is voor de grote maatschappelijke opgaven en transities waar we voor staan, bouwen we niet alleen woningen, maar duurzame steden en samenlevingen in een aantrekkelijk en vitaal landschap. Daarmee versterken de afzonderlijke gebieden van de MRA elkaar en de regio als geheel.

In de periode tot begin februari 2022 worden raden en staten gevraagd het Verstedelijkingsconcept te onderschrijven.

Alle overheidspartners op de diverse schaalniveaus worden verwacht de komende jaren zelf handen en voeten te geven aan de verstedelijking, ieder vanuit de eigen bevoegdheden en instrumenten. *De bevoegdheden van alle MRA-deelnemende raden en Staten zijn hiervoor het uitgangspunt.*

Doel

Draagvlak ophalen bij de volksvertegenwoordigers zodat we als MRA met een sterke positie eensgezind en gezamenlijk met het Rijk verder kunnen werken aan de realisatie van de grote opgaven die voor ons liggen.

Argumenten

1. Kennis te nemen van, het Verstedelijkingsconcept MRA en de nota van beantwoording

1.1 Er zijn goede afspraken gemaakt met het Rijk
Zo zijn in hoofdstuk 4 gebiedsgerichte afspraken opgenomen voor de Oostflank. Voor Lelystad zijn de meest urgente gebiedsgerichte opgaven en vraagstukken die om rijk-regio inzet vragen:

- Natuur- en landschapsontwikkeling verbonden aan het tot stand brengen van een Toekomstbestendig Ecologisch Systeem Markermeer-IJmeer en het Handelingsperspectief Oostflank, op basis van de ontwikkelprincipes van Panorama Markermeer- IJmeer en in de context van Amsterdam Bay Area, Nationaal Park Nieuw Land en de Kustzone van Lelystad
- Integrale ontwikkeling stadsharten Almere (verbonden aan het ontwikkelen van het economisch profiel) en Lelystad
- Verkenning versnelling woningbouw Lelystad Zuid/ Warande in samenhang met (her)ontwikkeling bestaande stad (inzet rijksgronden, oplossen stikstofrestricties, verbonden aan Lelystad Next Level)
- Economische ontwikkelingen in relatie tot Lelystad Airport
- Rijk-regio inzet op basis van bestaande afspraken: Het programma Lelystad Next Level, Stedelijke vernieuwingsopgave in Lelystad-Oost (onderdeel van het Programma Leefbaarheid en Veiligheid), Programmatische Aanpak Grote Wateren, Experimenteergebied kringlooplandbouw, Nationale proeftuin precisielandbouw.

1.2 Via dit verstedelijkingsconcept zijn er ook goede afspraken gemaakt binnen de regio.
We spreken binnen de regio af om regionale inzet te leveren op de volgende punten die voor Lelystad van belang zijn.
- Corridorontwikkeling Amsterdam-Almere- Lelystad (economisch profiel, kennisprofiel, woon- en werkmilieus) in combinatie met bereikbaarheidsinvesteringen;
- Ontwikkelen van Lelystad als multimodaal bereikbare hub en regionale multimodale energiehub, door het benutten van de ligging aan energienetwerken, windparken, Maximacentrale, Flevokust Haven, luchthaven en agrifood;
- Nieuwe vormen van wijkgerichte aanpak voor de bestaande stad, als spoor 2 van het Programma Leefbaarheid en Veiligheid;
- Verdere ontwikkeling van de vrijetijdseconomie;
- Passende agrarische functie in gebieden met sterke bodemdaling.

1.3 In de nota van beantwoording wordt uitleg gegeven hoe de wensen en opvattingen zijn verwerkt in het verstedelijkingsconcept.
De raden en Staten in de MRA hebben in de periode van 17 mei tot en met 12 juli 2021 hun ‘wensen en opvattingen’ kunnen inbrengen op de MRA Verstedelijkingsconcept Versie 2. Als deelregio Oostflank hebben wij de wensen en opvattingen via een gezamenlijke brief (van de raden van gemeente Lelystad, gemeente Almere en de Provinciale Staten van Flevoland) kenbaar gemaakt als reactie.
De gemeenteraad van Lelystad heeft bij de behandeling van de gezamenlijke brief via amendement 6 kaders meegegeven. Die zijn verwerkt in de gezamenlijke brief. In de nota van beantwoording is terug te lezen hoe de inhoud van de gehele gemeenschappelijke brief verwerkt is in het Verstedelijkingsconcept.

Specifiek voor de 6 kaders die via amendement zijn meegegeven door de raad van Lelystad wordt in de bijlage ‘Notitie Verwerking amendement Lelystad in Verstedelijkingsconcept’ iets uitgebreider uiteengezet hoe deze punten verwerkt zijn in het verstedelijkingsconcept.

2. Het MRA Verstedelijkingsconcept te onderschrijven

2.1 Lelystad heeft de steun van het rijk en de regio nodig voor de ontwikkeling naar Next Level en kan de gezamenlijke regionale kracht goed benutten
Lelystad heeft de inwoners en ondernemers binnen de regio MRA wat te bieden en is ook afhankelijk van de regio bij gemeentegrens overstijgende vraagstukken en investeringen zoals evenwichtige verdeling van woningbouw, goede bereikbaarheid, economische profilering, natuurontwikkeling, energietransitie etc.

2.2 De afspraken die zijn opgenomen sluiten aan en versterken de ontwikkeling van Lelystad zoals opgenomen in de door de raad vastgestelde Omgevingsvisie, Woonvisie en uitvoeringsprogramma LNL
Parallel aan de totstandkoming van het Verstedelijkingsconcept is binnen de gemeente Lelystad de omgevingsvisie gereed gekomen en vastgesteld door de raad. Om te komen tot versie 1 heeft de ontwerp-omgevingsvisie de belangrijkste input gevormd voor de Verstedelijkingsstrategie. Na de vaststelling van de Omgevingsvisie is versie 2 tot stand gekomen.

Op deze manier is de input voor het verstedelijkingsconcept gebaseerd op vastgesteld raadsbeleid. Er is bij de totstandkoming zowel ambtelijk als bestuurlijk erop toegezien dat de belangrijkste punten voor Lelystad zijn verwerkt. Bovendien kan ook gesteld worden dat geen van de in het Verstedelijkingsconcept gemaakte afspraken de ontwikkeling van Lelystad tegenwerkt.

2.3 Het verstedelijkingsconcept en het vervolgproces geven voldoende ruimte om de wensen en bedenkingen, en de door de gemeenteraad van Lelystad aangenomen amendementen, voor zover niet direct zijn terug te vinden in het verstedelijkingsconcept mee te nemen als richting gevend bij de uitwerking ervan.
Sommige onderdelen zijn voor nu nog niet mogelijk gebleken om daarover met het Rijk tot afspraken te komen. Sommige waren te specifiek of meer uitvoeringsgericht. Maar er zijn genoeg aangrijpingspunten om onderzoeken, ontwikkelingen of investeringen voor Lelystad de komende tijd op de agenda te zetten die bijdragen aan de toekomst van Lelystad. De haakjes zijn oa. te vinden de in het Verstedelijkingsconcept opgenomen ambities voor de ontwikkeling van de MRA, zoals beschreven in Hoofdstuk 3 en hieronder puntsgewijs opgenomen:

- De hele metropoolregio laten profiteren van de groei.
- Voldoen aan de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan woon- en werkmilieus.
- Diversiteit en verbondenheid in de economie versterken.
- Meer balans brengen in wonen en werken.
- Zorgen voor een gezonde leefomgeving.
- Bereikbaarheid en bereisbaarheid in de MRA bevorderen.
- De uitstoot van broeikasgassen terugdringen.
- Doorontwikkelen van het metropolitane landschap.
- De regio klimaatadaptief inrichten.
- De biodiversiteit vergroten.

Kanttekeningen

1.1 Wat nog ontbreekt zijn de voor ons van belangzijnde bereikbaarheidsonderwerpen. Wel zijn in de tekst voldoende haakjes om in de komende jaren de bereikbaarheidsonderzoeken en investering op de agenda te zetten.
Zoals een station Lelystad Zuid, bochtafsnijding N23/A23 (weg van Enkhuizen-Lelystad), Lelylijn inclusief aantakking Lelylijn aan Flevokust Haven en intercitystop bij Lelystad - Centrum. Dit zijn bereikbaarheidsonderzoeken/investeringen waar het Rijk nu via dit Verstedelijkingsconcept nog geen afspraken over kan of wil maken.

1.2 Wanneer de gemeenteraad dit Verstedelijkingsconcept niet onderstreept zal dat de gezamenlijke kracht van de regio verzwakken en zal het rijk mogelijk minder geneigd zijn investeringsbeslissingen te nemen op regionale schaal en specifiek voor Lelystad.
De Verstedelijkingsstrategie ziet het rijk als uitwerking van de Nationale omgevingsvisie. Wanneer de verbinding tussen Lelystad met het rijk en Regio wordt aangetast, zullen uitwerkingen van ontwikkelingen binnen onze omgevingsvisie en omgevingsplannen bemoeilijkt worden.

Financiën

Geen

Vervolg

Indien het Verstedelijkingsconcept wordt onderschreven gaan we een nieuwe fase in. Binnen de MRA worden verstedelijkingsopgaven in onze regio geagendeerd die we verder gaan oppakken in het vervolgproces. We willen in de MRA met elkaar en met het Rijk concretere uitwerking van de opgaven, oplossingen en de fasering opnemen in de investeringsstrategie (bekostiging en financiering). In een uitvoeringsprogramma gaan we met het Rijk hierover afspraken maken.

Voor Lelystad betekent dat dat wij zelf via de doorontwikkeling van de Omgevingsvisie en de uitwerking van Lelystad Next Level, met het Rijk, de provincie en waar nodig met hulp van de regio de opgaven verder uitwerken. De verstedelijkingsstrategie maakt het ons mogelijk om via de LNL samenwerking met het Rijk en provincie 'Lelystad'-specifieke afspraken te maken.

Bijlagen

Brief aan raden en staten
Verstedelijkingsconcept versie 3
Nota van beantwoording
Notitie Verwerking amendement Lelystad in Verstedelijkingsconcept

Lelystad, 24 november 2021

Het college van de gemeente Lelystad,

de loco-secretaris, de burgemeester,

C.J. Schelling A.E.H. Baltus